Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вІашагІкхета!

ЛАЬЬАР

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГІАЛГІАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера деиз ★ ШОАТТА, 20 ДЕКАБРЬ, 1986 ШУ. ★ № 152 (7343). Max 3 кеп.

КПСС Центральни Комитете

КПСС Центральни Комитето тІаийнад «Юрта боахам вІашТехьбанкхаран хозрасчетеи рационални формаш кечйелхаларца кІийлсеи тІа цун кхаьхьарга овсарле лакхъара тІехьа ца тетташ де дезарех бола» социам.

Социам тІа белгалдовакх хІокхо юрта хьаннача производственно - экономически хьало, лаьтта леладаран хьайбай боахамаи ма могта интенсификацин яра ницкъ леларгІа дІахьош хиларо хьадда а массанахьа а боахам лелайра юртарча пхьаьтамах производственни производствено хозрасчетни гІулакхаш дизза карадерзадеш, коллективни подряда интенсивни технологеши хоьхйоладелш. Иоккха предметность хила боьлабелар из болх г. Белгороде КПСС ЦК совещани кинчпхуьт тІехьаГІа. Цоаьй кхьехьагамах бухсонцан хьахулача механизаторий, хьайбаш леладерийн кхиъча болхдойн боккха бесам тІа а бохийташ, дукнкача колхозашкеи совхозашкеи хозрасчета а коллективни подряда а боккха воздействин а общественни производства эффективность лакхъяра.

Коллективни подряда тайптайпарча формашта юкъе шоаш дикагІа хьаьхенхай йІаьхьача хина договорин кийлен тІа лаьтта, техникеи производствен кхьйола средствашца тІачІоаг!ьаьча боккха боацача звеношеи бригадашеи. Мехка ерригача регионашка тІехь-тІехьа дукхагІа яржаш я подрядга деззла форма.

Ваккъа хозрасчета коллективни подряд кокъе6ола лаеча мІенга хилийтаи формализмни бехйтонхамолеи. Дукнкача боахамашца из болх бу надрай йоагІаш йола ма кийчо ца еш, договорни декхараш иоВаргІа хьежжа па оттадеш. Подрядни коллективаш ресурсашца, гарантированни Іалаш ца еш хо каст-каста. хІаьта ун яхолр ледара хьаллоал. ЦІенкаштта дола диниа диса хІама да боахамаи боагІаме производствена доал дара структура кердача хозрасчетни гІулакхаша ДІадекхаршка хьежжа па еш хилар. Кьаьст-кьаьста болх бу колхозийн совхозийн бухгалтерски а экономически а службаша, экономически стимулировани яреи формаш а дегІайолаеш. Кьаьстта теркам тІебахийтаб цу лоарІамеча гІулакха тІехь формальни хІама, шаблони кампанейщиен ца хилийтара. Диниа дарггоаьлаи диа кхьаьга колдентивни боахама хьаьчхьа шоай лоІаме хулга шердара, договорни декхараш кхоачашдара тІехьа цар бола лоарІам а бекъотохам а лакхбаца нинъ леррагІа дІахьолра.

Боахамий берригача болхлоште, кулгалхойн специалисташи царна юкъе а боахйташ, къаьгамах доагІар бухсонцан хьахиначуьнга хьежжа хилийта.

Боахам лелабара экономически методаш агропромышленни производства ерригача звеноща тетгара сиха каралерзаяра эгтара бокхагІа доарІама декхар кет КПСС Центральни Комитета. Ian замалахьа массаноьа а пайда эца беза ерригача кадраша конкретни экономикеи производствен эффективни вІашТехьбоакхкилен, дикагІойла технологеш, шийна тІадвала гІулакх хІара Болхлочуьнга пайдара довзаргдоаш, ший балха моттиге дика, йокхха оьсарле йола болх Іалаибергболаш. Иах Іомабе беза из боьлабо хьокхаме оттабаьча а бухсонцан хьахиннар доккха йола дола а боахамаика, оригадьпика, фермашка процессешти специальносташтен къаьст-кьаьста. Цу гІулакха тІехь аЬбе боагІа Іилма упреждений, вузий, базони боацаьлаи маха. Хьара производственни доал дечен эксиоп болхлоште йиина эргІоанаш Іарх!а еза аттестаци йоагІаш йола квалификаци а луш.

СССР Госагропрома тІадилад Іилмайен Іоаьлча опытан карагІдьлнираш терхал а деш боахам лелабара экономически механизмаи ма могта производствана ма могта интенсификаци яреи дІадекхарца ма яхкара йола пах Іомабара программаш оттаяза эргІоацилга. Хьалхара аргІанара доарІама дехкар да Іилмана эгтара пер да народ Ідьлнираеи мехка дикагІойла колхозий а совхозий а опытаи пайда а оцаи. хозрасчетни подразделенеи болх вийбеви оттаьча нормативаи боарам лакхбар.

В. И. Ленина цІерагІча юртбоахама Іилмай Ерригсоюзни Академега аьнад доал дара, къаьхьаг ам вІашТехьбанкхаран производствена интенсификаци яреи дальхе чоаг!ара Іилма тохкамаш де. ДикагІойла Іилма технологеш карадерзаеча, боахама расчети подряди юкъе6оалаеча колхозашгеи совхозашгеи практически хьокхаме отстал дацца шиЙ болх аЬххаГІа буьза.

Центральни моттиге чеи газетий редакцеита, Агропромиздата, СССР Гостелерадиона, СССР Госкомпа, «Знание» яхача Ерригсоюзни обществена организацеи тІад хозрасчете беча балха г!каГІойла оппт хан-каннахьа ювца, кьаьхьаг ам вІашТехьбанкхаран иох дологлеш, интенсивни технологеи дикагІойла формаш юкъе а йоалаеш. Кхачаи программа, шийтталагІча пятилетнеи задачеи кхоачашдеча цар бола геттара боНка-лоархІам кІоарита гучабанкха.

— аьлар Руслана, — цхьайолча хана Іайха хьайна приказ лу !а, салтечов шиЙ командира бІаргашка кхерам БІаргабагІат я йиш яц, аьлче. Хьаьта кхерам — хІара сагаце хулаш ма бей, кхерам боацаш цІьккхча а сег ваш. Дерригга а латт из эшабе харех.

Кхы а духха терхам тІаоэаш дола хІамаш дийцер Руслана студенташа. Эскара гІулакх дешаш цІ-шиГІа къоастагІа.

Ф. ГАЯТУКИЕВА.

СУРТАШ ТІА: Р. Аушев кагІрхоша вІашагІкхиттача хІа на.

Р. ЭМЗИЕВА сурташ.

Турпалца хинна вІашагІкхетараш

Уьх деношка тІаьнк аьнна хьайиза яр Л. Толстоя цІерагІча Нохч - ГІалгІай пачхьалкхан университета аспирант, Дуьхе Бар Советски Союза Турпалца Ауьвев Руслана вІашагІкхета лояраш.

Руслан тІеиЙцар ваЙнаьха ваЙрша, «ДаЙмохк яхача ансамбла гІалгІай халхарца, тух-сискалца.

ЦІей хьэшашка — Р. Ауьвага, цун сеиЙлагІ, эпсарга Ю. Зайцевга моаршал хьаттар университета партхома секретара Л. Каплинас, проректора Х. Мбрагимова, филологически факультета декана И. Дахкильгова.

Филологически историчеекин факультетий студенташа, гьаьший сийна концерт кийчдьдар. Массанена а дезделарг Фаригова Лейлас, вежараша Виногрздоглаг дьяьа алишца. Турпала хетаьв ше язъьь стихаш йийшар 3-чя курса студентакс Куксова Наталькс. Бонккача терашца ларбувгІеу студенташа Руслана Афганистане интернационални дехкар хьоачашдеча шиЙ новкъостех дувцаучунга.

— Советски Эскара муГІарашка, — йоаьар Руслана,—кагІрхой денал, интернационализм, патриотизм чІоаГІлу, сингтам кІоарІлу. Каст-каста дагаух сома 18 шу дьяьна хинна сапер Чухнов. Шийна чоьваш хинначуул тІехьаГІа а денаьл ца вогаш душманеш-та дуьхьал лаьттар ша.

— Командир хила атта дац, ша ишта вІашагІкхетараш хилар ше сийлен чІвен терхача Малгобекски районерча «Алханчуртский» совхоза механически мастерке, грозненски таксистий, город Орджоникидзеча электроламповн завода бригадай коллективашца, НГІАССР республикански газетий редакцей журналисташа.

Тіехьарча деношка Р. Ауьвев ша ишта вІашагІкхетараш хи-

БархІазлагІа хержача Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета пхелагІа сесси

ЭРГАЛОНАШ ЕЛГА СИХДАРА НАЬКЬАГІА

НГІАССР Министрий Совета председателя депутата М. А. КЕРИМОВА доклад

Нохч - ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета пхелагІа сесси дуьхьа «КПСС XXVII съезда решенеша хьежжа социально - экономически дегІаюхіара сихдара ъаьнашца хьалхе денаташ. Советий доарІам дІахо а лакхбаран бекхтокхам «ЧоагІбаран де дезарех бола» парте Центральни Комитета, ССР Лакхехьарча Совета Президиумеи ССР Министрий Советеи соцан нохчаЬаьрга Нохч-ГІалгІай АССР халкъан депутатий Советий денкарех дола деш. Социам кертера чуложам ба: дІахо а демократи дегІаюбоагІара, Іалдай эгтара дукхагІа наь юкъе болча органий — халкъа депутатий Советий боьконан шерьлрен бехкторкхам чІоагІбарен кІийлен тІа вай общество тулвала хулаш долча чІойрача хувцамий пхеллаш дезарг. Хіанз автономни республика дукхача Советий балка тІа белгалдаьлнад нахаца хьалда болх бара. ГІулакх диййдара, советски боахамеи оргапий гІулгалхочун кокъе6ола гІулакхаш гучуакъен тешшамеи леладара тІабийрза хилар. Эргалонй процессе тІехь-тІехьа дукхагІа хочуш ба поселкайн органий Советий доархІам. Уж гІетр организационни кхетам бадарен балха юкъмоттиге цехьаша, кхаьнка кхачийта, юкъарчал лоацаш материальни рухьга хьаьева, планони задавеши социальстически дехкарашеи кхоачашдеча моттигашка кхачийта.

Лакхбеннаб организационни балха, критикан самокритикан формаш дІакхоссаш пхьаьгІ боахама, кулгалхошкара дегІар хьадехила, цар оттетташка лаьдьяІ сессешка, исполнительни комитетий вассоциа комиссешеи секседашка. Каст-кастагІа дувца увтгаду балха стиль а методаш а эргалта тоьхара, тІаьнйна решенеш кхоачашдяра лоаттабеча тІехьоакхама, демократически гІулакхаш дегІаюладара деанаш.

Бакъдар вайча, цу дерригне гІадвуг, хІаьта а карагІдьлначчок сатийца 1е-м ларІап, Дукнкача моттигеча Советашка цар организацеи хкерап а мелланка а эргабоакхк шоай болх, бизза пайда эцаш шоай территореи комплексни экономический социальни дегІаЬоагІнгта ларІадцара шоашта енача боьконех.

Республика халкъа боахама комплекса балхах бухсонцаи хьакъдачоа Іатъкъ къастам вІашТехьбоакхкача дола кохачамбоацаран, надрай балхара дІаюьвилга, кхаьхьгама дисциплинна телхдерга. Цо доккха а ду. Ухх шера хьалхарча ах шера прогулаш яраха администраце муьхьабенна балха нахаца балхарахь промышленно - хозяйственни комплекса 22,9 эзар сага-дин, 27 миллион сом гаргта маь бола продукци дІа на луш а йисар.

Республика вІашхьеламхошца е йоагІаш критика ю Іаьдала моттигерча органаша бахача наха медицинскни бытовойн гІулакхаш деча кхоачамбоацаран хІдар бекъкьан. Кхыча дешашца аьлча анализон цун бега критическеи маьхон хьахьохкачох, социальни бытовойн хьаттиш хьаттиш дизза кхоачашдара чотагІа къаьхьгама кхоачашдара лоадама хуиЦаш хилар. Оьлангара хуьнаман дара вай деи дола гІулакхаш бухсоцаш хьахургдар лоьа ма хиллара долчуи тІа кхьаьдаеи.

Кулгалхой, къаьхьга колдентивни дегІаюладара, берриаш нийчбенкхаьш цар вахара эргалонаша юкъедахьа хувцамаш дара, Тахан республикан советски бизза пайда оцаш шоай боКъонехи тарохеи. Деча гІулакхех доагІаш дар хьалхиаш.

Цу хьале йоагІаче тайпана хиниаеи республика горайписполкомаи Министрий Совети. Ухххаза бе беза бокхха а аттэ боаца а бокъ. Советий исполнительни комитеташ, депутаташ, массара комиссеи денхарийла я предприятеши организацеи, уж шоашта кора хиларга хьежа доацаш, социально-экономически дегІаЬоалара планаш оттаяра шоашта ен шоай воздействен е. Из деи цІенкаштта терказде деза даржкархой пиниаш кхоачашдара, производство дегІаЬоалараи хьалхе эпача товарий дикал лакхъяра, производственни инфраструктура, Іалам доарадара обществаш, вах чубаха вІенош, торговле, общественни кхачани бытовой гІулакх дареи предприятеш, клубаш, стадионаш, культура а коммунальни боахама а объекташ цхьана хьалъяра ду гІулакхаш.

Уж гІулакхаш кхоачашдеча предприятеий стабильни ритмични болх Іалаибге Іетта деза, цІена вьача хьаГІадоаГІача шера деиз керттера плановни мах бареи хьокхам хургба потребителей заказашна хьежжа продукце поставкай хьаьчьехьара заделеш 100 процент кхоачашъяра.

Кьаьстта теркам тІабахийта беза материалаш, доагора, йІобхадеи электрически энерги кхоара, кхы тІайола резервеи лахара а экономикеи Іалаибдара пхе ахьа а ресурсех комплексни пайда эцара, гІоллаГІча бийдала, производствен потребленеи отходий утилизаци ара предприятеий, объединенеи балха координаци яра.

Вай республикана тахан йоаГІаш а балха моттиге къаьхьгама ресурсай а сводни балансий йоагІаш йола территори экономически социальни дегІаЬоалара пхе цера а шерий а планаш оттаеларга Іалашдара къаьхьара соцама положеш. Кьаьхьгдургдола баха нах общественни пайдаеча балха юкъеозара деташ кхоачашдеча вайшгга цІенкаштта кхоачашбоацаран да. Оттаьча программа тІара горисполкомаш, райисполкомаша, боахама органаша оттаяь задацеи хІапалаца гІоагІбанна а организационни гІулакхаш территориальнО - отраслевой сиъан бийзаян, министерствешеи ведомствашеи барт бель а яц. Гуьнда-ниа гІулакхех доагІаш дар хьалхиаш.

Цу хьале йоагІаче тайпана хинаеи республика горайписполкомаи Министрий Совети. Ухххаза бе беза боккха а аттэ боаца а бокъ. Советий исполнительни комитеташ, депутаташ, массара комиссеи денхарийла я предприятеши организацеи, уж шоашта кора хиларга хьежа доацаш, социально-экономически дегІаЬоалара планаш оттаяра шоашта ен шоай воздействен е. Из деи цІенкаштта терказде деза даржкархой пиниаш кхоачашдара, производство дегІаЬоалараи хьалхе эпача товарий дикал лакхъяра, производственни инфраструктура, Іалам доарадара обществаш, вах чубаха вІенош, торговле, общественни кхачани бытовой гІулакх дареи предприятеш, клубаш, стадионаш, культура а коммунальни боахама а объекташ цхьана хьалъяра ду гІулакхаш.

Уж гІулакхаш кхоачашдеча предприятеий стабильни ритмични болх Іалаибге Іетта деза, цІена вьача хьаГІадоаГІача шера деиз керттера плановни мах бареи хьокхам хургба потребителей заказашна хьежжа продукце поставкай хьаьчьехьара заделеш 100 процент кхоачашъяра.

Кьаьстта теркам тІабахийта беза материалаш, доагора, йІобхадеи электрически энерги кхоара, кхы тІайола резервеи лахара а экономикеи Іалаибдара пхе ахьа а ресурсех комплексни пайда эцара, гІоллаГІча бийдала, производствен потребленеи отходий утилизаци ара предприятеий, объединенеи балха координаци яра.

Вай республикана тахан йоаГІаш а балха моттиге къаьхьгама ресурсай а сводни балансий йоагІаш йола территори экономически социальни дегІаЬоалара пхе цера а шерий а планаш оттаеларга Іалашдара къаьхьара соцама положеш. Кьаьхьгдургдола баха нах общественни пайдаеча балха юкъеозара деташ кхоачашдеча вайшгга цІенкаштта кхоачашбоацаран да. Оттаьча программа тІара горисполкомаш, райисполкомаша, боахама органаша оттаяь задацеи хІапалаца гІоагІбанна а организационни гІулакхаш территориальнО - отраслевой сиъан бийзаян, министерствешеи ведомствашеи барт бель а яц. Гуьнда-ниа гІулакхех доагІаш дар хьалхиаш.

1986 — 1987 шерашка хьайбаб продукташ дукхагІа ъаран хьакъмаш яреи тІехьара социалистически яъь йоагІаяра бола социам тІаийнад бухсоцаш хьахиначуьнга ГІулакхаш тІа йоагІаеш. ВЦСПС-о БЛКСМ ЦК-ас. Иа социам чІоагІга хьалладьлаб вай республика хьайбаб боахама болхлоша. Халкъа депутатий районни юртийн Советана къаьстта тІахьокхам лоаттабе беза фермай балха, организацеи коетаа. балареи болх бе беза хьайбаб боахама болхлоштта юкъе. Іа дакхара хьайбаьта дола хьаьлаш атта хуьрдаш. Цудухьа хьалхарча денпошне а цІенкаштта тІахьокхам беш дацара, хІара ферме уж кийчдара, кхачан отходаш гулъелреи царех пайда эцилгеи тоодеи деза.

Экономика оьлангара эргаГІоанкхача хьалашца къаьстта бокхха лоарХІам болаш да транспортеи буьзамоа, багатагІа бахача наха. Іуьнга дара предприятеши организацеши пийса а лерттІа а болх бар.

Цкъа дийца Іийнайдар комкуйальни боахама сферача критически хьалах. Хіанз вІашТехьдоакхаеи да из чоалхане, дІа-ioха бабуьна бола боахам дукиххача дахьле эрнабанкха а чІоагІбе а ГІо дердола хІамаш. Ерригга коммунальни инфраструктура горисполкомаша, райисполкомаша, юрта Советаша ухахьлле лелае, организацеи хьалхе тІахьокхам Іоаьлча. Горищеи нах баха моттиге Советаш я. Цхьабанъда, Советаш дукхагІдоуча дахьле «готта» моттигаш «цІерьке дехкарийла я, е а еза шоай доазон тІапча предприятеши организацеи ихьана. Городашна нах баха моттиге дикагІа тоаяра тІабераш боьх хоадам боллаш тоабина дарггап вай. Уьхаза. Советала дика. дерригга а тийша да Советий хьинарах. гІулакхаш ийса дІа-ioха лелаеш царна харах. нах тІабераб, цар дог ухаттаде, уж вІашагІтоха хаттар.

Бахача наха бытовой гІулакхаш дара. сихдела дегІаЬоалара деиза дукнхача тІабахийта беза, ГІоллаГІча бийдала, производствен потребленеи предприятеий организацеши подсобни боахамашна, граждании шоай доацаьла. Іодна сопдано тарю ухдийт паччахьалкхенни кооперативни торговли, общественни кхача санна долча наьхьа ГІулакхаш дара доарІоаче доаьлой болх тешбе Тахонан уххаза йоккхий а вай.

Тоабаиза барггоалаш бан желкорознични торговле сеть шерьлра, салоІача деношка городашнеи районашеи ярмаркаш вІашТехьбанкхаран, дешдентализованни закупкай тотагІа товарни ресурсаш дукнхагІа хилийтара тІабергзабь болх. Тахан дукнхача тІахьабгама колдентиваш тайп-тайпара балхбанаш а деш. цунна йІалхаЙвола Іерг.

Республика госагропрома, моттигерча - промышленнбта, бахача наха гІулакх да. жилищно - коммунальни боахама министерстваша, совхозни доалахьерча объединенеши организацеи, республиканско шийтталагІа потребсоюзни, комсомольски, профсоюзни, кооперативни, общественни организацеша, кхъьхьага коллективашца цхьана шийтталагІча пятилетке тІекма, кхъьхьама ветеранийта, тІем та баЙнарий дезаланта, кьабенначул тІехьаГІа цхьан бисача наха ду культурни, торгони, бытовой гІулакхаш дІахо тоодара эпа организационни де дезарий комплекс тІаэца.

Ерригача эненьай Советан, берригга депутаташ кагІрхоша коммунистически кхетам балара берригга бох тоабара вІашТехьбандкха деанаш ба, ну дахьбера хІамаш. Уж декхарийла я вІашТехьбанкха цхьана уьгаьнаш ца йоаьар. ШийтталагІча пятилетнана вІашТехьъьхьанкхача «Унхцйенов. Іалашо программа ГІа лаьрхІай унахлюно лорарца объекташ цхьайтталагІча пятилетчуьл 3.4-за дукнхагІа хьалхе 1986 шера итогеГІа цу балха мах хоадабеш цхьаца, из программа юкъагІъ ялар кхерам болаш я.

Горисполкомаша, райисполкомаша, юрта Советана цхьаьна хьалхе хьежжа беза, боахамий органий кулгалхошкара доагІар дукнхагІа хьадеха деза. «Унахлюно» лаьа программа кхачашъяча, цхьаьна а хьежа ца йоанкхан министерстваша, ведомстваша, организацеша, предприятеша, кхоачашбоацаран хІдар бекъкьан. Цхьабанъда, республикански балха бокхха а йоагІаш йола территори экономически социальни дегІаЬоалара пхе ойлча чу отрасле эргалонаш эр ледара лел. Советий исполнительни денхар — цхьаьна бар, ше дьяьча кхоачам бар, ше дьяьча кхоачамбоацаран гучадахар, эгтара оффективни пайдаьна балха хар, хьаГІаэтта проблемаш кхоачашъеча бекхтокхам хьаГІаэнар, дисциплинен организованности чІоагІбар. ХьаЙольча опытах ма хулла дукхагІа пайда эпар, Советий контрольни функцеи ма хулла чІоагІбар.

Майрача пайда оца беза демократи шерьлрар сайна йолча факторех, эргалонай процессаи кхоачашъяча мехсанна дакъа доацаргдолаш, кулгалдеча къаьхьгамхоша ловаца дакъа донхха хинна ца Іеш компетентни кхурдоларш, къаьхьгама коллективаша, бахача наха юрта Совете, районе, городе, ведом-

(ДІаходоар 2-ча оагІо тІа).

ЭРГАЛОНАШ ЕЛГА ВА СИХДАРА НАЬКЪАIА

НГIАССР Министрий Совета председателя депутата М. А. КЕРИМОВА доклад

(Нистедолаар. Даказыр 1-ча оагIо тIа).

ство, республике социально-экономически дерIаяхара планаш хгоачаншъяра бу духоврдолаш. Тахан вай дерригаш а, кулгалхочунгара Дадолдена муIIаралъ варианта ерригача оагIонашхъарен кIоврен дувцилга вIашIтехьдакъкха дега. Ловрхlаме да кIхъеграмгюй хъаттех хьокъалхуш йоха Советий республики бахача наха Нийнарчул тIехьагIа мара тIашa бокъо луш йоаца положени ходдаме кIоачаншъяр. Бакъъкъа да ерригача оагIонашхъарен луш латтача демократе хьалашна бокъе а даха а lомадала деза.

Соцан тIа белгалъяхкад Советий сессионе болх зерабакънка тоабар даиза дарг-доашаш долга. ХургIоачча сессенна планашца цIьана ерригача оагIонашхъарен

— цюза, алат — 35 процент. Дlаходолаш да хъайбий продукци яхкъаяр из зарен тIа-тIа дегIаларг. Хъайбайн кок тIарча оалхазарийр, шурий паччахьлхен закупкаш яра тIамюн денхарен хоачаншъяр. Бакъъкъа да хъеграмгюй хъаттех хьокъалхуш йоха Советий республики бахача наха Нийнарчул тIехьагIа мара тIашa бокъо луш йоаца положени ходдаме кIоачаншъяр. Бакъъкъа да ерригача оагIонашхъарен

— 128 процент. Кларарча цIа ра республико духхьашца хоачаншъяьй паччахьлхенга лоцюра тIа доххара план — 2 эзар тонн.

Республика юрта боахама валови продукце боарам 1985 шераца нийсйина 18,4 процент лапкбенна, из 631,7 миллион сомага дlанхоачарга. Республика боахамаца пайдангеIа болх бу. Уих цIе за зе дац дола боахамаш йеIазлаларга. Болдаха мегарга. БIарча хъайбача республика юрта боахамера прибыль 23,7 миллион сом лида тарра, планал 21,7 миллион сом мара доацача.

Толаме болх бу уих шера республика агропрома продвижениеста а. Соацца уих хана хиниччуца нийсйина 2.2 процент лапхбенна, 77,3 процент промышленна продукци тIакъетар эвсарле лаккъаларех.

Лакъа хъокъамаш гойтад «Гроэнерго», «Оргтехника», «Промавтоматика» яхача объединенеша, Гl. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», г. Гудермеcерга медицинскай заводца, «Союзавтопромстрой» «Автоспецоборудование» экспериментальни заводаца.

Дlаналъха дола хувцамаш хул республика производственни потенцал кердаIойаларга цун модернизаци яреи сабира дола лоацца меча гIулакъхаша а. Болх беш йолча предприятетта реконструкци ева технически эргайбакънка уух 1986 шера 11 бетта 100 процент паччахьлхен капитальни вложенеш дlахьокъай, болх бе йолалаIайт 193 миллион сома маьха керттера фондаш.

Дlаналъха дола хувцамаш хиннад Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета чуйоагIа предприятеша ца Промышленни продукци маьхьлъяккхара план уух 11 бетта бIарчча хъайбача 100,7 процент яхоачаншъяй. Планал совгIа маьхьлъяккхай 560 эзар сома маьха продукци, цу цунъе моттиргера продукцин 190 эзар сома промышленнера управленне 370 эзар сомни долаш.

Кулгалдера а, эргалзан яраех, боахам лелабара кердача хьалашка даларах бергат дахьнад агропромышленни комплексе долча гIулакхашца белхаш дIакхоссош дукхагIа дахьхад ялат, сом, комараш, комсаш. Соахарча цера уух хаьаца нийсйина 2,2 процент, комараш — шюзза, комсаш — 35 процент. Дlаходолаш да хъайбий продукци яхкъаяр из зарен тIа-тIа дегIаларг. Хъайбайн кок тIарча оалхазарийр, шурий паччахьлхен закупкаш яра тIамюн денхарен хоачаншъяр. Бакъъкъа да хъеграмгюй хъаттех хьокъалхуш йоха Советий республики бахача наха Нийнарчул тIехьагIа мара тIашa бокъо луш йоаца положени ходдаме кIоачаншъяр. Бакъъкъа да ерригача оагIонашхъарен

— 2 эзар тонн.

Республика юрта боахама валови продукце боарам 1985 шераца нийсйина 18,4 процент лапхбенна, из 631,7 миллион сомага дlанхоачарга. Республика боахамаца пайдангеIа болх бу. Уих цIе за зе дац дола боахамаш йеIазлаларга. Болдаха мегарга. БIарча хъайбача республика юрта боахамера прибыль 23,7 миллион сом лида тарра, планал 21,7 миллион сом мара доацача.

Толаме болх бу уих шера республика агропрома продвижениеста а. Соацца уих хана хиниччуца нийсйина 2.2 процент лапхбенна, 77,3 процент промышленна продукци тIакъетар эвсарле лаккъаларех.

Лакъа хъокъамаш гойтад «Гроэнерго», «Оргтехника», «Промавтоматика» яхача объединенеша, Гl. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», г. Гудермеcерга медицинскай заводца, «Союзавтопромстрой» «Автоспецоборудование» экспериментальни заводаца.

Дlаналъха дола хувцамаш хул республика производственни потенцал кердаIойаларга цун модернизаци яреи сабира дола лоацца меча гIулакъхаша а. Болх беш йолча предприятетта реконструкци ева технически эргайбакънка уух 1986 шера 11 бетта 100 процент паччахьлхен капитальни вложенеш дlахьокъай, болх бе йолалаIайт 193 миллион сома маьха керттера фондаш.

Дlаналъха дола хувцамаш хиннад Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета чуйоагIа предприятеша ца Промышленни продукци маьхьлъяккхара план уух 11 бетта бIарчча хъайбача 100,7 процент яхоачаншъяй. Планал совгIа маьхьлъяккхай 560 эзар сома маьха продукци, цу цунъе моттиргера продукцин 190 эзар сома промышленнера управленне 370 эзар сомни долаш.

Кулгалдера а, эргалзан яраех, боахам лелабара кердача хьалашка даларах бергат дахьнад агропромышленни комплексе долча гIулакхашца белхаш дIакхоссош дукхагIа дахьхад ялат, сом, комараш, комсаш. Соахарча цера уух хаьаца нийсйина 2,2 процент лапхбенна, сомга — 128 процент. Кларарча цIа ра республико духхьашца хоачаншъяьй паччахьлхенга лоцюра тIа доххара план — 2 эзар тонн.

Республика юрта боахама валови продукце боарам 1985 шераца нийсйина 18,4 процент лапхбенна, из 631,7 миллион сомага дlанхоачарга. Республика боахамаца пайдангеIа болх бу. Уих цIе за зе дац дола боахамаш йеIазлаларга. Болдаха мегарга. БIарча хъайбача республика юрта боахамера прибыль 23,7 миллион сом лида тарра, планал 21,7 миллион сом мара доацача.

Толаме болх бу уих шера республика агропрома продвижениеста а. Соацца уих хана хиниччуца нийсйина 2.2 процент лапхбенна, 77,3 процент промышленна продукци тIакъетар эвсарле лаккъаларех.

Лакъа хъокъамаш гойтад «Гроэнерго», «Оргтехника», «Промавтоматика» яхача объединенеша, Гl. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», г. Гудермеcерга медицинскай заводца, «Союзавтопромстрой» «Автоспецоборудование» экспериментальни заводаца.

Дlаналъха дола хувцамаш хул республика производственни потенцал кердаIойаларга цун модернизаци яреи сабира дола лоацца меча гIулакхаша а. Болх беш йолча предприятетта реконструкци ева технически эргайбакънка уух 1986 шераца 11 бетта 100 процент паччахьлхен капитальни вложенеш дlахьокъай, болх бе йолалаIайт 193 миллион сома маьха керттера фондаш.

Дlаналъха дола хувцамаш хиннад Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета чуйоагIа предприятеша ца Промышленни продукци маьхьлъяккхара план уух 11 бетта бIарчча хъайбача 100,7 процент яхоачаншъяй. Планал совгIа маьхьлъяккхай 560 эзар сома маьха продукци, цу цунъе моттиргера продукцин 190 эзар сома промышленнера управленне 370 эзар сомни долаш.

Кулгалдера а, эргалзан яраех, боахам лелабара кердача хьалашка даларах бергат дахьнад агропромышленни комплексе долча гIулакхашца белхаш дIакхоссош дукхагIа дахьхад ялат, сом, комараш, комсаш. Соахарча цера уух хаьаца нийсйина 2,2 процент лапхбенна, сомга — 128 процент. Кларарча цIа ра республико духхьашца хоачаншъяьй паччахьлхенга лоцюра тIа доххара план — 2 эзар тонн.

Республика юрта боахама валови продукце боарам 1985 шераца нийсйина 18,4 процент лапхбенна, из 631,7 миллион сомага дlанхоачарга. Республика боахамаца пайдангеIа болх бу. Уих цIе за зе дац дола боахамаш йеIазлаларга. Болдаха мегарга. БIарча хъайбача республика юрта боахамера прибыль 23,7 миллион сом лида тарра, планал 21,7 миллион сом мара доацача.

Толаме болх бу уих шера республика агропрома продвижениеста а. Соацца уих хана хиниччуца нийсйина 2.2 процент лапхбенна, 77,3 процент промышленна продукци тIакъетар эвсарле лаккъаларех.

Лакъа хъокъамаш гойтад «Гроэнерго», «Оргтехника», «Промавтоматика» яхача объединенеша, Гl. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», г. Гудермеcерга медицинскай заводца, «Союзавтопромстрой» «Автоспецоборудование» экспериментальни заводаца.

Дlаналъха дола хувцамаш хул республика производственни потенцал кердаIойаларга цун модернизаци яреи сабира дола лоацца меча гIулакхаша а. Болх беш йолча предприятетта реконструкци ева технически эргайбакънка уух 1986 шераца 11 бетта 100 процент паччахьлхен капитальни вложенеш дlахьокъай, болх бе йолалаIайт 193 миллион сома маьха керттера фондаш.

Дlаналъха дола хувцамаш хиннад Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета чуйоагIа предприятеша ца Промышленни продукци маьхьлъяккхара план уух 11 бетта бIарчча хъайбача 100,7 процент яхоачаншъяй. Планал совгIа маьхьлъяккхай 560 эзар сома маьха продукци, цу цунъе моттиргера продукцин 190 эзар сома промышленнера управленне 370 эзар сомни долаш.

Кулгалдера а, эргалзан яраех, боахам лелабара кердача хьалашка даларах бергат дахьнад агропромышленни комплексе долча гIулакхашца белхаш дIакхоссош дукхагIа дахьхад ялат, сом, комараш, комсаш. Соахарча цера уух хаьаца нийсйина 2,2 процент лапхбенна, сомга — шюзза, комсаш

НГIАССР Министрий Совета председателя хьалхарча заместителе, НГIАССР Госплана председателга депутата А. А. МАЛЬСАГОВА доклад

1986 шера 11 бетта план кхоачаншъяра итоганца хьэлхеца. Советски наука а, техника а, бакъвар къаьгIвар а парте бокъа организаторски болх бар а бахьан долаш социально-экономически дегIаларга спасибо хоачаншъялаш лаггиста. Ма дарра альча, хьалха боахама ерригача отраслишка лакхача темпашна довза вIашIтехьлъяннад.

Эргалонаш яра хьалашка, база соахна хиннар мара еца, вай республика хьалха боахам дIаго вIашIтехьлъяннад. Промышленноста болдлоца 1986 шера 103,5 процент кхоачаншъяй, хIалха ва бока ялат шюзза — 128 процент. Кларарча цIа ра республико духхьашца хоачаншъяьй паччахьлхенга лоцюра тIа доххара план — 2 эзар тонн.

Республика юрта боахама валови продукце боарам 1985 шераца нийсйина 18,4 процент лапхбенна, из 631,7 миллион сомага дlанхоачарга. Республика боахамаца пайдангеIа болх бу. Уих цIе за зе дац дола боахамаш йеIазлаларга. Болдаха мегарга. БIарча хъайбача республика юрта боахамера прибыль 23,7 миллион сом лида тарра, планал 21,7 миллион сом мара доацача.

Толаме болх бу уих шера республика агропрома продвижениеста а. Соацца уих хана хиниччуца нийсйина 2.2 процент лапхбенна, 77,3 процент промышленна продукци тIакъетар эвсарле лаккъаларех.

Лакъа хъокъамаш гойтад «Гроэнерго», «Оргтехника», «Промавтоматика» яхача объединенеша, Гl. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», г. Гудермеcерга медицинскай заводца, «Союзавтопромстрой» «Автоспецоборудование» экспериментальни заводаца.

Дlаналъха дола хувцамаш хул республика производственни потенцал кердаIойаларга цун модернизаци яреи сабира дола лоацца меча гIулакхаша а. Болх беш йолча предприятетта реконструкци ева технически эргайбакънка уух 1986 шераца 11 бетта 100 процент паччахьлхен капитальни вложенеш дlахьокъай, болх бе йолалаIайт 193 миллион сома маьха керттера фондаш.

Дlаналъха дола хувцамаш хиннад Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета чуйоагIа предприятеша ца Промышленни продукци маьхьлъяккхара план уух 11 бетта бIарчча хъайбача 100,7 процент яхоачаншъяй. Планал совгIа маьхьлъяккхай 560 эзар сома маьха продукци, цу цунъе моттиргера продукцин 190 эзар сома промышленнера управленне 370 эзар сомни долаш.

Кулгалдера а, эргалзан яраех, боахам лелабара кердача хьалашка даларах бергат дахьнад агропромышленни комплексе долча гIулакхашца белхаш дIакхоссош дукхагIа дахьхад ялат, сом, комараш, комсаш. Соахарча цера уух хаьаца нийсйина 2,2 процент лапхбенна, сомга — шюзза, комсаш

Соцан тIа белгалъяхкад Советий сессионе болх зерабакънка тоабар даиза дарг-доашаш долга. ХургIоачча сессенна планашца цIьана ерригача оагIонашхъарен

— 128 процент. Кларарча цIа ра республико духхьашца хоачаншъяьй паччахьлхенга лоцюра тIа доххара план — 2 эзар тонн.

Республика юрта боахама валови продукце боарам 1985 шераца нийсйина 18,4 процент лапхбенна, из 631,7 миллион сомага дlанхоачарга. Республика боахамаца пайдангеIа болх бу. Уих цIе за зе дац дола боахамаш йеIазлаларга. Болдаха мегарга. БIарча хъайбача республика юрта боахамера прибыль 23,7 миллион сом лида тарра, планал 21,7 миллион сом мара доацача.

Толаме болх бу уих шера республика агропрома продвижениеста а. Соацца уих хана хиниччуца нийсйина 2.2 процент лапхбенна, 77,3 процент промышленна продукци тIакъетар эвсарле лаккъаларех.

Лакъа хъокъамаш гойтад «Гроэнерго», «Оргтехника», «Промавтоматика» яхача объединенеша, Гl. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», г. Гудермеcерга медицинскай заводца, «Союзавтопромстрой» «Автоспецоборудование» экспериментальни заводаца.

Дlаналъха дола хувцамаш хул республика производственни потенцал кердаIойаларга цун модернизаци яреи сабира дола лоацца меча гIулакхаша а. Болх беш йолча предприятетта реконструкци ева технически эргайбакънка уух 1986 шераца 11 бетта 100 процент паччахьлхен капитальни вложенеш дlахьокъай, болх бе йолалаIайт 193 миллион сома маьха керттера фондаш.

Дlаналъха дола хувцамаш хиннад Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета чуйоагIа предприятеша ца Промышленни продукци маьхьлъяккхара план уух 11 бетта бIарчча хъайбача 100,7 процент яхоачаншъяй. Планал совгIа маьхьлъяккхай 560 эзар сома маьха продукци, цу цунъе моттиргера продукцин 190 эзар сома промышленнера управленне 370 эзар сомни долаш.

Кулгалдера а, эргалзан яраех, боахам лелабара кердача хьалашка даларах бергат дахьнад агропромышленни комплексе долча гIулакхашца белхаш дIакхоссош дукхагIа дахьхад ялат, сом, комараш, комсаш. Соахарча цера уух хаьаца нийсйина 2,2 процент лапхбенна, сомга — шюзза, комсаш

Соцан тIа белгалъяхкад Советий сессионе болх зерабакънка тоабар даиза дарг-доашаш долга. ХургIоачча сессенна планашца цIьана ерригача оагIонашхъарен

— 128 процент. Кларарча цIа ра республико духхьашца хоачаншъяьй паччахьлхенга лоцюра тIа доххара план — 2 эзар тонн.

Республика юрта боахама валови продукце боарам 1985 шераца нийсйина 18,4 процент лапхбенна, из 631,7 миллион сомага дlанхоачарга. Республика боахамаца пайдангеIа болх бу. Уих цIе за зе дац дола боахамаш йеIазлаларга. Болдаха мегарга. БIарча хъайбача республика юрта боахамера прибыль 23,7 миллион сом лида тарра, планал 21,7 миллион сом мара доацача.

Толаме болх бу уих шера республика агропрома продвижениеста а. Соацца уих хана хиниччуца нийсйина 2.2 процент лапхбенна, 77,3 процент промышленна продукци тIакъетар эвсарле лаккъаларех.

Лакъа хъокъамаш гойтад «Гроэнерго», «Оргтехника», «Промавтоматика» яхача объединенеша, Гl. Ахриева цIерагIча «Электроинструмент», г. Гудермеcерга медицинскай заводца, «Союзавтопромстрой» «Автоспецоборудование» экспериментальни заводаца.

Дlаналъха дола хувцамаш хул республика производственни потенцал кердаIойаларга цун модернизаци яреи сабира дола лоацца меча гIулакхаша а. Болх беш йолча предприятетта реконструкци ева технически эргайбакънка уух 1986 шераца 11 бетта 100 процент паччахьлхен капитальни вложенеш дlахьокъай, болх бе йолалаIайт 193 миллион сома маьха керттера фондаш.

Дlаналъха дола хувцамаш хиннад Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета чуйоагIа предприятеша ца Промышленни продукци маьхьлъяккхара план уух 11 бетта бIарчча хъайбача 100,7 процент яхоачаншъяй. Планал совгIа маьхьлъяккхай 560 эзар сома маьха продукци, цу цунъе моттиргера продукцин 190 эзар сома промышленнера управленне 370 эзар сомни долаш.

Кулгалдера а, эргалзан яраех, боахам лелабара кердача хьалашка даларах бергат дахьнад агропромышленни комплексе долча гIулакхашца белхаш дIакхоссош дукхагIа дахьхад ялат, сом, комараш, комсаш. Соахарча цера уух хаьаца нийсйина 2,2 процент лапхбенна, сомга — шюзза, комсаш

НГIАССР финансай министра депутата П. И. ГОЛЕЩИХИНА доклад

1987 шера — шийтталагIа пятилетка шоллагIча цера йолча паччахьлхен бюджет нийтъяьй Советски XXVII съездо КПСС ЦК Пленумаша белгалдахьаяча декхарашка хьежжа, парте экономически стратеги хоачаншъяра керттера достамаш теркал а деш.

Республика экономически социальни дегIаяхара планаш хьежжа оттаяьй бюджет, 233,8 миллион сом доходаш расходаш къастаьй, ваьлъа 15,9 процент ужа дегIа а йовлаеш.

Хьалха санна НГIАССР Паччахьлхен бюджета доходий лоцлаьмбеш хьежжа техничнаьй а, социалистически боахамашкара хьачубоагIаш. 1987 шера паччахьлхен предприятеша, боахамай организацеша баьха пайдах, налогообротах е кхыча взносех хьателаш йола доходаш йаьхо а дукхагIа хьежжа-лерхlаш а. Уш доацаш 2,1 миллион сом хьа еанига къастадаьл.

Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета доакъошна 1987 шера бюджет 37,2 миллион сом ба е 1986 шера планагIа хиннаьч 14,6 процент дукхагIа. Пайда дегIабоаладелга ца. Лаьшше деза Iнлма-техничекий прогресс яра, производство техничекни даькъе эргайнхара лаьрда ца экономикана интенсификаци яра мероприятеш чакхъхара чоагIа, цунца дувзаделна дикка дукхагIа продукци арахецаш, г. балхазна Гlулакхаши деш, уж дикагIа хуьлийташ, царга дIадоадаш дар доу а деш.

(Доклад кепатох лоацца).

Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьлхен бюджете 1987 шера дукхадуйлагIа дегIа йолалаш кхоачаборота 112 млн. сом е цига ха мел кхьачача дерригача ахчах 35,7 процент дар. Нахагара йоаннхача походни налогех ю отчисленни хургIа 66,3 миллион сом, практически республике йоаннхача налогах 95 процентаца тIа бюджете кьа чудоагIарга.

Паччахьлхенех пошлинеца, налогеца, кинофильмаш хьокъахъех хуьлча доходеца, йолаладелга транспортни средствеш, цIенош долчарга, лаьттан тIера йоаккача налогера 1987 шера бюджете кхоачаборота 5,2 миллион сом е соахна хинначуп 19,7-процент дукхагIа. Паччахьлхен предприятеша, боахамай организацеша баьха пайдах, налогообротах е кхыча взносех хьателаш йола доходаш йаьхо а дукхагIа хьежжа-лерхlаш а. Уш доацаш 2,1 миллион сом ха еанига къастадаьл.

Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Совета доакъошна 1987 шера бюджет 37,2 миллион сом ба е 1986 шера планагIа хиннаьч 14,6 процент дукхагIа. Пайда дегIабоаладелга ца. Лаьшше деза Iнлма-техничекий прогресс яра, производство техничекни даькъе эргайнхара лаьрда ца экономикана интенсификаци яра мероприятеш чакхъхара чоагIа, цунца дувзаделна дикка дукхагIа продукци арахецаш, г. балхазна Гlулакхаши деш, уж дикагIа хуьлийташ, царга дIадоадаш дар доу а деш.

(Доклад кепатох лоацца).

Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьлхен бюджете 1987 шера дукхадуйлагIа дегIа йолалаш кхоачаборота 112 млн. сом е цига ха мел кхьачача дерригача ахчах 35,7 процент дар. Нахагара йоаннхача походни налогех ю отчисленни хургIа 66,3 миллион сом, практически республике йоаннхача налогах 95 процентаца тIа бюджете кьа чудоагIарга.

Паччахьлхенех пошлинеца, налогеца, кинофильмаш хьокъахъех хуьлча доходеца, йолаладелга транспортни средствеш, цIенош долчарга, лаьттан тIера йоаккача налогера 1987 шера бюджете кхоачаборота 5,2 миллион сом е соахна хинначуп 19,7-процент дукхагIа. Паччахьлхен хуьлча кхаж боагIаш йола доацаш 2,1 миллион сом ха еанига къастадаьл.

Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьлхен бюджете 1987 шера дукхадуйлагIа дегIа йолалаш кхоачаборота 112 млн. сом е цига ха мел кхьачача дерригача ахчах 35,7 процент дар. Нахагара йоаннхача походни налогех ю отчисленни хургIа 66,3 миллион сом, практически республике йоаннхача налогах 95 процентаца тIа бюджете кьа чудоагIарга.

Паччахьлхенех пошлинеца, налогеца, кинофильмаш хьокъахъех хуьлча доходеца, йолаладелга транспортни средствеш, цIенош долчарга, лаьттан тIера йоаккача налогера 1987 шера бюджете кхоачаборота 5,2 миллион сом е соахна хиннаьч 19,7-процент дукхагIа. Паччахьлхен хуьлча кхаж боагIаш йола доацаш 2,1 миллион сом ха еанига къастадаьл.

Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьлхен бюджете 1987 шера дукхадуйлагIа дегIа йолалаш кхоачаборота 112 млн. сом е цига ха мел кхьачача дерригача ахчах 35,7 процент дар. Нахагара йоаннхача походни налогех ю отчисленни хургIа 66,3 миллион сом, практически республике йоаннхача налогах 95 процентаца тIа бюджете кьа чудоагIарга.

Паччахьлхенех пошлинеца, налогеца, кинофильмаш хьокъахъех хуьлча доходеца, йолаладелга транспортни средствеш, цIенош долчарга, лаьттан тIера йоаккача налогера 1987 шера бюджете кхоачаборота 5,2 миллион сом е соахна хиннаьч 19,7-процент дукхагIа. Паччахьлхен хуьлча кхаж боагIаш йола доацаш 2,1 миллион сом ха еанига къастадаьл.

НГIАССР культура министерства системе республика бюджете средствай чотагIа болх беш хургIа 1987 шера бюджетера дIадохийтагIа 4,6 миллион сом е деррига дIадохийтагIа чоа процент.

Нохч-Гlалгlай АССР Паччахьлхен бюджета кхъеболаяла 161,7 миллион сома маьха республика районий городийн бюджеташ. Расходий дукхагIола даьхьа — 96,8 процент дар лаьрха ца хьалха боахаман социально-культурни мероприятеш финансировани яра. Уьх цера республика бюджета доходи дакъа чIогIа низаьлъа ахоачаншъяьй да. 11 бетта оборотни налогагIа йоаца лаьттан тIера йоаккача налогаш ца доакъош дитад 1430 эзар сома товараш. 15 потребительски обществах товароборотца план хоачаншъяра районе мара. ПрибылагIа йола план яхоачаш ца еш йитай 9 потребительски обществос. из бахьан долаш 1986 шера 919 эзар сом бюджете дIаьу цу луш дисад.

НГIАССР жилищно-коммунални боахама министерстваc прибылагIа йола 9 бетта ца план 65,2 процент мара яхоачаншъяьй, цудухьа 786 эзар сом пайда ца беш бе-сабс, республика бюджете дIаьчу 1 йолал 296 эзар сом платежаш а йисай. Iалъамате во болх баьб планагIа 736 эзар сом пайда бе лаьрхlаца, 145 эзар сом ца а дац, бодагIа тIаьчу ца луш Iийнача цу министерстваc «Чечинглагромстрой» трестоc. Жилищно-коммунальни боахама предприятеша Iхаьнз а духа а долл ца деш, пайда хьаболаш йоаца раскхолаш еш, баха ха зехьа йоаеш моттиргаш. Жилищно-коммунальни организаеш лелаца леладу квартплатагIеч коммунальни гIулакхехь тIа доахна декхарашца хьадахара расчеташ ерригаш.

Моттиргера промышленноста министерствос прибылагIа йола а бюджета платежаш йоаца а, план яхоачаншъяьй. Банъда ужъаца а йоккхий таронаш ц. 9 бетта царга йола пайда хьа ца хуьлий йола 986 эзар сом расходаш яьй предприятеша.

Уих цера дIабахача ник бетта даиннеш яхча езача финансови расчеташ хьакгойт убыточни совхозаш тоъал иезнагIа хургIоагIа. Дикна толургда колхозий финансови хьал а. Нагахьа санна соахца республикерча 38 совхозах 13 ше деш хинналеле, уих цера оргIга совхозаш ритбаза, капитальни гIишлошгIар. Бувзама средстваш дегIаяхъулара яханитальни бюджетан 1987 шера планца кхьа чубаха цIенош хьалдарга дIайохийта напаложенеш 18 процент дукхагIа хургьа.

1987 шера план белгалйоал социальни дешаш кхъастадара дукхагIа тIаерзаяь хиларца. Бахача наьха реальни доходаш 1987 шера дегIайоагIаргьа 2,6 процент, хIалъа шин шера 5,7 процент. Халкъбоахама производственни отраслишка кхъегача болхлойн гIулакхарга наьхеи тарифни ставкагIа дIайохийтагIа напаложенеш, предприятей чурча тарониий чотагIа. Производственни сферица юзвенна йоаца-ча категорий цхьаболча бохьошIа дешнаш лаьхлуш латтаяь, ведомствай, предприятей, организацей, райгорисполкомий юрта-ра декар да халкъа оша товараш арахецар сихделга, бахача наха деш долга гIулакхаш шерделга, 1987 шера планаш хьежжа, 1987 шера арахецаш дегIаоададелга лерхl 49,5 миллион сома маьха. Бахача наха лаьрхlа 1987 шера маь а боаккаш гIулакхаш дара дIадохийтаргьа 107,3 миллион сом.

Паччахьлхенга кооперативни торговле юрта боахамбу миллиард 2 миллион сом хьежжа-ча, товарооборот дегIаяхъулара 5,4 процент. Респотребсоюз декхарийла а гIон долча боахамша хьалхъехну йола юрта-боахама предприятеша, организацеша хьа пайдаяра таронех бизнагIа пайда ша, колхозни рынкера маьхьлъяккхара хьа чуьхьаьца дахара чIогIарга. Планаш хьежжа ца белгалдаьккхад хьалха образование, культура, унаьхIеноа йоларга материальни база тоаеш.

Iалъам лоарадара гIишлош хьалъеча 1987 шера лерхlаш — 8,26 миллион сом Iалъахийта, цу цунъе 4,55 миллион сома маьха гIишлон-монтажни бахбаш де.

Горисполкомаш, райисполкомаш, министерстваш, ведомствай, предприятеша а хьатIалоагIа йолалаеш ца планаш хоачаншъяра ю-жье шерра политически организаторски болх бовзиабе. Цхьаьнха шеко яц КПСС XXVII съезда исторически решенеш хоачаншъяра, шерра социалистически обязательствеш Нохч-Гlалгlайчен къежжаяьл хьажъа хиларца Сийлахь-Йохкачча Октябрьски социалистически революцин 70 шу дизар дездерхlарах.

БархIазлагIа хержача Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета пхелагIа сесси

ЭРГАЛОНАШ ЕЛГА СИХДАРА НАЬКЪАГIА

НГIАССР Лаккехьарча Совета планово-бюджетнин кхыйолчеи массазарча комиссей содоклад

Докладчика планово-бюджетни комиссе председателя депутата В. А. Куценкос ашлар.

Уж шера планан задание шиитта кхоачашъеш я а 1985 шера бюджет миша сваврча кхоачашъяй а хьежа, массазарча комиссеша белгалдаккхийра къаьстера хьенар айдар. IIахо порядок а организованность а тIоагIаллар, парчийни организацеша кулгаш деш советски боакамен органаша цхьан хIамана тIебераза6ь болх бар бахьан долаш республике мIезиг-дукха пайдаэцаш, экономически дегIаюхийгеи къаьстера кхачоагIа хьежа, дикагIа хинна6 халкъа боахама нерттера хьокхаваш. Проблемеш цхьаьна6 бетта планан кхоачашъяй. Планал совгIа дIаяхьийтай 14,6 миллион сома маьха продукци.

Депутатша вывод дIа6ахийра республика 1987 шера Пачхьалкхен план КПСС XXVII съезда установкаш, мохк социально-экономически дегIаюхийга сихдара пар-

те лаьцача наьлъа ма йоагIгара хIара. Нохч-ГIалгIай АССР планово бюджетни башхало лаьт боахам лелабара кердача хьалаша уж тIаерзяь хилярах. Республика халкъа боахама ерригача сферашка овлагара нерда-йоахь экономически мехIанизмаш доал дара системи, 1987 шера 1 январе деи6 новш шоашта финансирова-ни яргIа йовл дика духха коллективаш, хIаьта хьо предприяти — госприемкаста. Лаьхьа6 плана социальни лостам.

Паччьалкхен плана проектага хьожаш депутаташа лерхI хIара предприяти производствен ефективность халкъ-ара дикка тарона йоаш бахьана дикка хоачашъяй. Планал совгIа дIаяхьийтай 14,6 миллион сома маьха продукци.

Депутатша вывод дIа6ахийра республика 1987 шера Пачхьалкхен план КПСС XXVII съезда установкаш, мохк социально-экономически дегIаюхийга сихдара пар-

Докладе йола пренеш дIайолаелар облсовпрофа председателя депутата Г. Г. Олейникова къамьлаца. Цо ayлар, Советий йоаIгIа дIаэхо лаккхаварш бехкторкам тIоагIбарехи болча социала белгалонех цаI я цо деграгIа а, ма хIунда тергIгIа а, ма хIунда Советий профсоюзаш ца, кхыйолча общественни организацеша цхьана тIулаккам дара тIаерзаеш хилар. Уж тIехьажча шерашка тIе хIара тайнарча балха нерда лостам а хинна дIаэттад цар цхьана болх бар социально - экономически дегIаюхийтара, тIекхайтъеча, уж кхоачашъеча, къаьстера коллективашка, городашка, районашка, министерствашка, ведомствашка на социалистически яьлхойаяеча. Кхоачам болам да6на хет республике профсоюзни боллхой-ча ранешна 12-ча пятилетка планаш юовлача 5,5 эзар сагго къамьлаш дан хьар, цоашнара предложе н е ш йоалаеш кердадар. Цу тIе-ши. Хьинаре дIаэху къьаьстера коллективаша 1987 шера планан хьокхамашна хьажар а. Парех рукIа-ваш производстве хьадхалаттара-ша, къаьстера ветераната дьча кхайкхара яюп а луш, СибIаьь - боникъа-ра тIебер 70 шу ю-шера доагIга-на таIпара наькъабахара кхы а доккхагIоздча декхарш тIаэш.

Советий производственара бувзам кхы а тIоагIбар духъа йоккхача предприятеш-на хIаьта вашIйохи пектатий производственни группаташ. Цо керда таронаш хьаслл юкъера тIулаккаш кхы тIа а тIоагIдара.

ЦIхьаьнахь, хьаьжа гаьнна дегIера дац, хьа хинзаш дар дац, кхыметтет планаша хьахьадоакхкаяр доагIгача тайпара финансирования яра дац. Масала, цIхьаьнгIай вай чуйе фусамаш хьаьлар. ХIанза малагIа шу да моттиге-рча Советий линнетIа цу хьокхамаша республикано плана кхоачаш на ю. Из-м тоагIа IаткъкъаьгIама коллективи хьаштаата, уIапа ахьчу цу напавленнай бIе процент юкъера юкъера тIулоашъеча дакъа лоапача предприятейн ведомствай рузнка да. Чуйе фусамаш хьаьлара дьча. Чехьадисара тIоагIбетина дIаэтта практика дIаяккха еза.

Городскоий районнин халкъа депутатий Советаш отраслеш профсоюзаш тIулаккам кхоъ оза еза производстве дика хьаьлаш хьадара, дарбана - профилактически учреждеяш хьаьчеча тIаьхьажа лоаттасара, оргаиизацеша унахIена салоIъта тIаьаттIехьайтара.

Уж ешIетто хьажара министерства дарбана учреждеяша уж декхарш кхоачашдеча къаьстта моттиге дIадаьа. Уж хьаьгIа-ча профилактически бахха боарам айбарал совгIа. хаина къаьстерагIургдоанача наьха экспертиза еча дьяьчеча медицински учреждеий балха тIехьара тIаьхьажам тIоагIбе бе беза.

Ведомственни кара хилар-га хьаьна доаташ шоай территоре тIа йола предприятеш, органи з а ц е ш IаташIгIоара а т а ш IаташIгIоара а функцеш кхоачашъера хьаьхьара-ча г. Гроэнерча Советий опыстах дийнар Гроэнесски горисполкома председателя депутата В. М. Шамадгина. Уж массеух шера исполкома ерригача территоре, дерригача доаяьой планаш уж-тан предприятеттин районаштен екъаш. Соахка деза горсовета исполкома проиышленни предприятеша легIаьхара контрольни цифраш уяттаяра практика дIаболаьй.

Йоккха опыт Iоаяй кооперацеи средстваяи города социальни инфраструктура кхы дIаэхо дегIаюхулара предприятей тароянй даьъе. Духъал дIадахара цIера предприятей средстваша кооперированни яра чотагIа 1,2 млн. сома маьха магистральни наькъаш газ, асфальт тIа а буулаш. Юкъаззача средстваи чотагIа кердача нах баха районашка инженерни сеташи коммуникацеи хьаьяь-ра гIара хIара. Нохч-ГIалгIай АССР планово бюджетни башхало лаьт боахам лелабара кердача хьалаша уж тIаерзаяь хилярах. Республика халкъа боадача ерригача сферашка овлагара нерда-йоахь экономически мехIанизмаш доал дара система, 1987 шера 1 январе деи6 новш шоашта финансирована яргIа йовл дика духха коллективаш, хIаьта хьо предприяти — госприемкаста. Лаьхьа6 плана социальни лостам.

Паччьалкхен плана проектага хьожаш депутаташа лерхI хIара предприяти производствен ефективность халкъ-ара дикка тарона йоаш бахьана дикка хоачашъяй. Планал совгIа дIаяхьийтай 14,6 миллион сома маьха продукци.

Депутатша вывод дIа6ахийра республика 1987 шера Пачхьалкхен план КПСС XXVII съезда установкаш, мохк социально-экономически дегIаюхийгеи къаьстера кхачоагIа хьежа, дикагIа хинна6 халкъа боахама нерттера хьокхаваш. Проблеш цхьаьна6 бетта планан кх

КЕРДА СТИХАШ

ОЗИЕВ Мухарбик

ПАРТИ

Дог тешаш мутIахьа хинна,
Хьо сийна хьелгIоту со,
Со партин.
Озабезам це бу нана санна,
Тха тхьамсара, тха езар
партин.
Дахк машаре де хьо дош,
ПартIато IалешIо партин,
Лоаман сий лакха айдеш,
ТIехьленна йоакхо хо партин.
Еза хьо, еза хьо хаIкъашта
БIарг санна боча, тха партин.
Еза хьо, еза хьо хаIкъашта
Дуненна лиг дошта партин.

ЕЗАЧУНГА

Хьо сийдача шин бIарго
Дега чу гIоззал лоаттаю,
Дукха езар, хьо хозало
Безама уйла тIеттаю,
Йолаеш-боагIаш бIаргийна,
Со БIаргий лиг сийдаделоал,
Сайре сона гаогвена
Хьо лоха со эраволаI.
Хьо езарца лотабенна
Безама ала боагIаш ба,
ЦIкъаза чухкош,
тIекхка хьоасташ, —
Со хьона гарга яхуваш ба.
Хьо цIи йоакхоаш пхьекъена
Са кIорга дог тохалу.
Баьхьа, безамо воагIаеш
Хьо азарах саготаш.
Гаьна-гагга хьо тхиларах,
Безама хьона тIекхиссаш ба.
ЛаьттангахьIа бIарг локкха
лаьча хинна.
Хьо лоххаш со пелаш ва.

САЛОIАЧА ДЕНОШКА

ШОАТТДИ

В. И. Ленина цIергIа культура Дворец. 8.40. Бейий гитаристий кружок. 9.00. Машинаца Хlмаш яра курсаш. 10.00. Кlиноклуб «Луч». 10.00. Тенинкий театр. 12.00. Дезвала салаIара сайре. 14.00. Массовикий-затейникий кружок. 15.00. Нохчий мотт IомабIара курсаш. 16.00. Ритмически гимнастика. 16.00. Хьалха драматеатр. 18.00. Балетни студи. 19.00. «ВIашгIкхетар» яха дискотека. 19.30. «Аквариум» яхача рок-группа концерт.

Н. К. Крупский цIергIа культура Дворец. 12.00. «Патриот» клуба заседани. 17.00. Нагнохой салаIара сайре. 18.00. «Унаходено» яха клуб.

Химикий культура Цlа. 15.30: Прокоий знаней школа. «Ха ялаяца бараша дацъа ца зуламех уголовни бекътохкам». 17.00. Любительстви объединени «Аккорд». 17.30. Художественни самодеятельноста концерт. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Просвещение болхлой Цlа. 12.00. «Йоазонхоша динах лаьца» яха тематически сайре.

«Красний молот» завода культура Цlа. 9.00. Бальни халхаригI берий коллективно хьех. 13.00. Игротека «Кlай дай, денвал полаш». Хlама кlайовлаш бараш». 15.00. Iалам дезарий клуб. 17.30. «Спорт — хьо дуне» яха тематически кино хьоккхар. 19.00. «Эстрада сценийгI» дискотека.

Пролетбата цIергIа ДК. Игротека. 13.00. Кlиноклуб «Iалгlай». 17.30. «Идеологически хьоьсамий вай хан» лекторий. 18.00. «Тамашийнача вальса» мукъамаш лелхаш» яха дезалий салаIара сайре.

«Оргтехника» объединене ДК. 19.30. Кагирхой салаIара сайре.

М. Горькс цIергIа клуб. 13.00. Союзни республикай фестиваль.

КИМ цIергIа клуб. 16.00. Лакхехарча классий дешаршхотта лаьрхIа сайре. «Советхотта лаьрхIа сайре. «Советский Союза гражданин». 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Хлебокомбината клуб. 9.00. «Говза кулгаш» клуб. 18.30. Кагирхой салаIара сайре.

КИРАНДИ

В. И. Ленина цIергIа культура Дворец. 8.30. «Российка» яха халхарий ансамбль. 9.00. Машинаца Хlмаш яра курсаш. 9.00. Балетни студи. 10.00. «Велосипедни спорт» яха халхарий халIха школа. 12.00. Дезалий салаIара ди. 13.00. «Меридиан» яха халхарий халIха ансамбль. 13.00. Оперни студи. 14.00. Барангьаш дахавоан тегаран курсаш. 19.30. Дискотека «ВIашгIкхетар». 19.30. «Аквариум» яхача рок-группа концерт.

Н. К. Крупский цIергIа культура Дворец. 10.00. Музыкальни кружконий концерт. 15.00. «Iьона ленинен» яха кинотеатр. «СССР халхий военний дезалеь».

Химикий культура Цlа. 10.00. СалоIача ден клуб. «Пор Даде калейдоскоп». 18.00. «IилмаIни техникан кердалларашца» яха тематически кино тойталга. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

Просвещение болхлой Цlа. 9.00. Бейий музыкальни кружконий концерт. 19.00. «Вайн хан» яхача кагирхой халIха театра спектакль-планат.

«Красний молот» завода культура Цlа. 9.00. «Барзкъан дахен терен Iомадлуш да тхо» яха кружок. 10.00. Бальни халхарий берий коллективе хьех. 14.30. «Марширующа оркестр» яха. Iалг-Iаь» яха берий суртий конкурс. 13.00. «Космонавт» яха берий кинотеатр. «Художникни кинон». 13.00. «Кlуранникни» яха кружок. 17.00. «Хозяен дунен тIа» яха тематически кино хьохкийга. 19.00. «Дунхаеза ритмаш» дискотека.

Пролетбата цIергIа ДК. 15.00. Игротека. 18.00. Вокально - инструменталин ансамбла концерт. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

«Оргтехника» объединене ДК. 11.00. Кинотеатр «Росинка». 12.30. «Маьрша доагIалда хьо, Iалг-Iаь», берий литературна обзор.

М. Горькс цIергIа клуб. 10.00. Игротека «Огонек». 14.00. «СийлIг» яха берий кинотеатр. 16.00. «Пеница-нялгI» клуб. «Керда шу—тха цIергIа». 19.30. Кагирхой салаIара сайре.

КИМ-а цIергIа клуб. 10.00. «Огга» яха клуб. 12.30. «Зстейник» клуб. 19.00. Кагирхой салаIара сайре.

ЧОВНАШ

...Дахьара а сехьара а уроглIахьача лоамашца готбаьб Кабуле хьалбоагIа пикъ. Дукха голлаи етт до, хала «ех» машара мовхьаш дахьача марший моторащ. Колонца лораеш хьалгIашка воагIар БМП. Цунна вар прапорщик Гандаров Бамат-Гирин. Зийзар БМП тIа баьгIачар душ-маношца кьIийле. БаьгIа, тера шеттIалга доделеча беррита кхерам шийна хьатIаийнар бронежино. Болабе-лар бирса а кхиза а тIом.

Наьна а хинна. Чумаши бронежина етта пулемет ла па могаш байдар. Гьанна дехьагIа бар нхьабаеш, уж болча дIайолайир бронежин наьна тIара а яхина. Ниъ мукъабалъча кура а йолаелар колонна, снхагIа арахха езар машинаш кхерамеча мотт игар.

Колонна дехьалъча юхайийзар БМП а. Пlаккха кхийтар пунша гранатомета снаряд. Лотаений ахка яхар машина. Бамат-Гирин шина-кхо са-ухьа унзяра дар цунна бIаргадайна сурт. Иоагар машина, боагар нах, лелхар бронежина чу хинго гергахь. Дукха чоаIар Бамат-Гирин дегIа тIа. Ког а кулг а халла мара хъовш дацар, бIаргашка цIий латтар. Баьхьа, цо мара ро-ротаеш, кхетаIар Бамат-Гире. Лаьттан тIа гIолла. Да а керча, дегIа тIара цIи йолIир по. Тlаккха хезар цунна машинаца кIорга хьа-капитанно деш доза уззмаш. Капитана гимнастерка йоагар. Цунна текха дIа тIа а ваха, цIи йолIир Бамат-Гире. Шайхазаа а кхетам чура ваьлар, юха из «сомаваьлча» хезар цунна хьатIаоIаIача шха ешо йола гIарааш. «Душманашца ваьлар ро-разведка», — олаелар Бамат-Гире. Лаьттан тIа гIолла да а керча, дегIа тIара цIи йолIир по. Тlаккха хезар цунна машинаца кIорга хьа-капитанно деш доза уззмаш. Капитана гимнастерка йоагар. Цунна текха дIа тIа а ваха, цIи йолIир Бамат-Гире. Шайхазаа а кхетам чура ваьлар, юха из «сомаваьлча» хезар цунна хьатIаоIаIача шха ешо йола гIарааш. «Душманашца ваьлар ро-разведка», — олаелар Бамат-Гире. Автомат кийчйир. Юхе улла капитан дийна вар, банзьа, бIаргаш хьаделаш-м ваьлар. Цуи автомат а шийна кIорга Iойилар Бамат-Гире. Диъ сахьата душманашца тIом бир цо. Тlаккха хьакхьалар новкъостал...

Хьаьгача белтадоалаш ваьлар Мужчи а вахаш волча ахархочун Гандаров Хьасана воккхагIа воала воI Бамат-Гири — молодец а вар сатна Гири. Советски Эскаре гIулакх де вода. Гьанарча Чехословаке вар Бамат-Гири Афгански Халкъа Республикан вооьхьатал техьа хана. Эгара хьалхарчарца дар Гандаров Бамат-Гире ладаь ра-дар Гири